

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa I.(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko H. B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 października 2010 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Okręgowego Sądu Gospodarczego w K. z dnia 31 maja 2010 r., sygn. akt XIX Gz (...),

oddala zażalenie i zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Postanowieniem zawartym w pkt 3 sentencji wyroku z dnia 9 listopada 2009 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda, na podstawie art. 103 k.p.c., 600 zł kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji, uprzednio orzekając reformatoryjnie w pkt 1 sentencji tegoż wyroku poprzez oddalenie powództwa co do należności głównej.

Zażalenie pozwanej na powyższe postanowienie o kosztach postępowania uwzględnił Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2010 r. (sygn. akt V CZ 27/10), uchylając zaskarżone postanowienie z takim uzasadnieniem, że przy orzekaniu o kosztach procesu za drugą instancję nie ma znaczenia – z punktu widzenia możliwości zastosowania art. 103 k.p.c. – postępowanie strony przed Sądem pierwszej instancji.

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy w tym zakresie Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 31 maja 2010 r. zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 900 zł tytułem kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji. Sąd ten wskazał na art. 100 k.p.c., jako podstawę tego orzeczenia, stosując zasadę obciążenia wszystkimi kosztami powódki, gdyż apelacja została w przeważającej części uwzględniona (całość należności głównej), a pozwana uległa jedynie w nieznaczej części swego żądania (odsetki ustawowe). Na zasądzoną kwotę 900 zł złożyła się kwota 300 zł opłaty sądowej od apelacji oraz kwota 600 zł wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu apelacyjnym.

To ostatnie postanowienie z dnia 31 maja 2010 r. powódka zaskarżyła w całości zażaleniem, wnosząc o jego uchylenie, ewentualnie o orzeczenie co do istoty sprawy przez zasądzenie na jej rzecz od pozwanej kwoty 600 zł tytułem kosztów postępowania przed Sądem drugiej instancji.

Załąca wywodzi, że Sąd powinien uwzględnić wynik procesu jako całości postępowania przed Sądami obu instancji, a nie jego poszczególnych etapów. Zdaniem skarżącej, właściwe zastosowanie art. 100 k.p.c. powinno uwzględniać okoliczność, że zmiana orzeczenia przez Sąd II instancji była wynikiem uznania przez pozwaną dochodzonego od niej roszczenia i zapłaty przez pozwaną długu w toku postępowania, a zatem wynik procesu jako całości powinien być taki, że to strona powodowa wygrała sprawę.

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów postępowania zażaleniowego, odwołując się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu wydanego w tej sprawie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2010 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie strony powodowej nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd drugiej instancji, któremu sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania – w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego – postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2010 r. (sygn. akt V CZ 27/10), nie był związany wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy w odniesieniu do możliwości zastosowania art. 103 k.p.c. Zważyć bowiem należy, że przepis art. 394¹ § 3 k.p.c. nie przewiduje nawet odpowiedniego stosowania art. 398²⁰ k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym toczącym się na skutek zażalenia.

Gdyby jednak tylko hipotetycznie założyć istnienie stanu związania Sądu odwoławczego wykładnią art. 103 k.p.c., dokonaną w niniejszej sprawie przez Sąd Najwyższy, a to na podstawie art. 386 § 6 k.p.c. stosowanym z mocy art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.c., to i tak zaprezentowana przez Sąd Najwyższy wykładnia prawa byłaby bezprzedmiotowa dla oceny zasadności zażalenia powódki, ponieważ wykładnia ta odnosiła się do normy zawartej w art. 103 k.p.c. Tymczasem Sąd odwoławczy, orzekając ponownie o kosztach postępowania odwoławczego, wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia na art. 100 k.p.c. jako na podstawę prawną swego ponownego rozstrzygnięcia, a nie na art. 103 k.p.c. Obciążając powódkę wszystkimi kosztami postępowania przed Sądem drugiej instancji powołał się na uwzględnienie apelacji pozwanej w przeważającej części, bo w odniesieniu do całości żądania w zakresie należności głównej oraz na jej przegraną jedynie w nieznacznej części swego żądania, bo w zakresie odsetek ustawowych.

W tej sytuacji Sąd drugiej instancji zasadnie zastosował art. 100 k.p.c., uwzględniając normę zawartą w zdaniu drugim tego artykułu. I chociaż w sytuacji częściowego uwzględnienia żądań stosuje się co do zasady stosunkowe rozdzielenie kosztów na podstawie art. 100 zd. pierwsze k.p.c. (postanowienie SN z dnia 14 lipca 2010 r., V CZ 52/10, niepubl.), to jednak w sytuacji, w której pozwana uległa tylko co do nieznacznej części swego żądania obejmującego oddalenie w całości powództwa, to Sąd mógł nałożyć na powódkę obowiązek zwrotu wszystkich kosztów postępowania apelacyjnego, a zatem sformułowany w zażaleniu zarzut niewłaściwego zastosowania art. 100 k.p.c. okazał się niezasadniony.

Zważyć bowiem należy, że o kosztach postępowania apelacyjnego orzeka się - także na podstawie art. 100 k.p.c. - stosownie do wyniku tego postępowania, ponieważ postępowanie strony przed sądem pierwszej instancji nie może mieć rozstrzygającego znaczenia przy orzekaniu o kosztach procesu przed sądem drugiej instancji (postanowienie SN z dnia 24 listopada 2009 r., V CZ 53/09, niepubl.; postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2010 r., V CZ 27/10, niepubl.).

Nadto wymaga podkreślenia, że pozwana na kilka dni przed zamknięciem rozprawy przed Sądem pierwszej instancji poinformowała ten Sąd o uznaniu rachunku bankowego powódki i załączyła kserokopię bankowego dokumentu potwierdzającego wykonanie przelewu. W tej sytuacji uwzględnienie powództwa przez Sąd pierwszej instancji, wobec braku adekwatnej reakcji procesowej powódki na przedłożoną przez pozwaną przed wyrokiem kserokopię dokumentu potwierdzającego wykonanie

przelewu, musiało skłonić pozwaną do złożenia apelacji, która w znacznej części została uwzględniona przez Sąd drugiej instancji.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym orzeczono na podstawie § 6 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).